

Prioritārā invazīvā dzīvnieku suga: Spānijas kailgliemezis *Arion vulgaris*

Iveta Jakubāne

Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs

Projekts LIFE-IP LatViaNature

02.02.2022.

Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija

LIFE19 IPE/LV/000010 - LIFE-IP LatViaNature

Spānijas kailgliemezis *Arion vulgaris* Moquin-Tandon, 1855

- ▼ **Ķermeņa garums:** 7- 15 cm
- ▼ **Ķermeņa krāsa:** no spilgti oranžas līdz tumši pelēkai
- ▼ **Biotops:** krūmāji, mitrāji, dārzi, parki, ceļmalas, palienes, ūdenstilpju piekrastes u.c.
- ▼ **Dzīves veids:** aktīvs vakarā, naktī un agri no rīta
- ▼ **Barošanās:** polifāgs (visēdājs)
- ▼ **Dzīves ilgums:** 1 gads
- ▼ **Hermofrodīts:** divdzimumu

Foto:Iveta Jakubāne

Ietekme un iespējamie kaitējumi

- ▼ Savairojoties lielā skaitā, tie var apdraudēt vietējās augu sugas, gan apēdot tās, gan pārnēsājot dažādus augu patogēnus

- ▼ Masveidā savairojoties, rada zaudējumus dārzeņu un augļu audzētājiem, iznīcinot > nekā 50% ražas.

- ▼ Kailgliemeži apgrauž uz zemes vai krūmos ligzdojošo zvirbuļveidīgo putnu mazuļus

- ▼ Izkonkurē vietējās gliemežu sugas
- ▼ Uzbrūk un barojas ar citiem bezmugurkaulniekiem
- ▼ Dabā krustojas ar citiem *Arion* ģints gliemjiem veidojot hibrīdus

Ietekme un iespējamie kaitējumi

- ▼ Kailgliemeži var pārnēsāt *Escherichia coli* baktērijas, kas varētu būt bīstamas cilvēka veselībai
- ▼ Biezas un grūti nomazgājamas, līmei līdzīgas gļotas, var radīt dažādas ādas alergiskas reakcijas
- ▼ Starpsaimnieks vairākām parazitāru sugām (nematodēm) - tāpēc pārtikā nav ieteicams lietot zaļumus un augļus, kurus klāj gliemežu gļotas
- ▼ Starpsaimnieks vairākām parazitāru sugām, kas invadē suņu un kaķu dzimtas dzīvniekus

Foto:Iveta Jakubāne

Foto:Universal Images Group

▼ Skābbarības piesārņojums ar kailgliemežiem var palielināt *Clostridium tyrobutyricum* baktēriju skaitu, kas kavē skābbarības fermentācijas procesu, samazina skābsiena uzturvērtību un bojā garšu

▼ Zaļbarības piesārņojums ar gliemežiem var palielināt mājlopu risku saslimt ar botulismu. Botulismu ierosina *Clostridium botulinum* baktērijas, kas dzīvo augsnē un var nonākt kontaktā ar gliemežiem

Mehāniskās ierobežošanas metodes

▼ Nolasīšana ar rokām:

Visdarbietilpīgākā metode, veicama vēlu vakarā vai agri no rīta, kamēr rasa nav izzudusi

▼ Mehāniskā iznīcināšana: pāršķelšana, pārciršana, pārgriešana, caurduršana, samalšana utt.

Ierobežošana Izķeršana ar lamatām

▼ Paslēptuves un pievilināšana:

▼ Sļicināšans slazdi:

Ierobežošana Aizsargbarjeras

▼ Mehāniskās aizsargbarjeras:

▼ Elektriskie gani: gliemju atbaidīšanai (spriegums < 12 V)

Foto: <https://www.slughelp.com>; <https://whitesgroup.com.au>

Foto: <https://www.youtube.com>; <http://www.gireaud.net>

Ierobežošana Aizsargbarjeras

- ▼ **Kīmiskās barjeras:** tehniskā sāls, pelni, kafijas pārpalikumi > 3 metri
- ▼ Izolējošu materiālu izklāšana

Zāles pļaušana un augsnes apstrāde

- ❖ Dziļā augsnes apstrāde (aršana, uzrakšana) – iznīcina gliemežu olas augsnē
- ❖ Diskošana ir neefektīva!
- ❖ Regulāra zāles pļaušana, savākšana un utilizācija

Foto: <https://abc.lv>; <http://www.la.lv>; <https://www.liepajniekiem.lv>

- ▼ **Limacīdi:**
- ▼ Preparātus nedrīkst pārdozēt - var rasties kaitējums augiem un citiem dzīvniekiem!
- ▼ Jālieto vēlu vakarā vai agri no rīta!!!
- ▼ vara preparāti (vara vitriols, Bordo šķīdums (vara sulfāts + dzēstie kaļķi)) granulu vai šķīduma veidā

Aizsardzības līdzekļa nosaukums	Aktīvā viela
<i>Ferramol</i>	dzelzs (III) fosfāts
<i>SLUXX</i>	dzelzs (III) fosfāts
<i>Gusto</i>	metaldehīds
<i>Lima Oro</i>	metaldehīds
<i>Meridian</i>	metaldehīds

Bioloģiskās ierobežošanas metodes

▼ Mājputnu izmantošana:

Foto: <http://www.wikiwand.com>; <http://www.la.lv>

▼ Parazitiskās nematodes - *Phasmarhabditis hermaphrodita*:

Mazefektīvs attiecībā pret Spānijas kailgliemezi!!!

100 reizes dārgāka par limacīdiem
Brīvā veidā parazitiskās nematodes dabā
izlaist aizliegts bez DAP izsniegtas atļaujas!

PALDIES!

Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija
LIFE19 IPE/LV/000010 - LIFE-IP LatViaNature